Mi ujság a vidéken?

KISKUNFÉLEGYHÁZÁN a Móra Ferenc Társaság Moscicki lengyel köztársasági elnöknek október hó közepe táján várható magyarországi látogatása időpontjában lengyel-magyar irodalmi ünnepélyt rendez, amelyre meghívta a lengyel-magyar irodalmi kapcsolatok ápolására alakult Magyar Mickiewicz Társaságot is. A Mickiewicz Társaság képviseletében az ünnepségen a társaság elnöke Lukács György v. b. t. t. ny. miniszter, továbbá Pálóczy Edgár főtitkár, Kertész János titkár és Aschner Oszkár rendes tag fog résztvenni.

DEBRECENBE megérkezett Huszár Gál, Komáromi Csipkés György és Szenczi Molnár Albert szobra, amelyet az egyetem előtti téren állítanak fel a már leleplezett Méliusz Juhász Péter szobra mellett. Ezeket a szobrokat a kultuszkormány ajándékozta a négyszázéves jubileumát ünneplő kollégiumnak.

PÉCSETT Mick Alajos dr. a város nyugalmazott főügyésze, nyolcvanéves korában meghalt. Csütörtökön temetik.

EGERBEN az Ünnepi Hét alkalmából szeptember 27-én délelőtt féltizenegy órakor a vendéglősök, kocsmárosok és szállodások országos nagygyűlést rendeznek, amelyen a vendéglátó ipar időszerű kérdéseit vitatják meg. A rendezőség kéri a megjelenni szándékozókat, hogy résztvételüket szeptember 24-éig jelentsék be a rendezőségnek (Eger, Szent János-utca 11.).

DUNAFÖLDVÁRON szép ünnepély keretében avatták az Országzászlót. Az ünnepi mise után Petainek József képviselő mondott beszédet. Az Országzászló Nagybizottság nevében Cselényi Pál társelnök avatta fel az új zászlót.

MARTONVÁSÁRON is nagyszabású zászlóavató ünnepséget rendeztek, melynek kapcsán a frontharcosok és a tűzoltók zászlait szentelték fel. Gróf Széchenyi Viktor főispán és Havranek Béla jelenlétében mondotta el nagyhatású beszédét vitéz Csécsy Nagy Imre nyugalmazott altábornagy.

HERCEGSZÁNTÓRA az elmult napokban kábeltávirat érkezett, amely közölte, hogy dr Wildinger Jakab volt hercegszántói plébános 52 éves korában elhúnyt Észak-Amerikában. A plébános 1933 őszén ment ki az újvilágba, ahol, mielőtt még munkáját befejezte volna, meghalt.

KÁVÁSON vasárnap avatták fel a Szent István-tornyot és annak falában elhelyezett ősi emléket. Az emlékművet Gosztre László plébános áldotta meg, majd Zsidó Sándor dr nagyhatású ünnepi beszédben méltatta a hősök emlékét.

NAGYKÁLLÓBAN a határkerülő, Czirják Mihály tüzet rakott, hogy szalonnát süssön. Szalonnasütés közben elszundított és lábát a tűzbe nyujtotta. Mire észrevette, lába annyira összeégett, hogy be kellett szállítani a nyiregyházi kórházba.

TALIÁNDÖRÖGDÖN a búcsú alkalmával összeveszett két gazdalegény Szabó Ernő és Sümegi Lajos. Ekkor érkezett oda Szőke János 26 éves legény, aki segíteni akart Sümegi Lajosnak. Szabó Ernő erre hirtelen haragjában előkapta kését és Szőke János mellébe döfte. A döfés a legény szívét sértette meg. Gyorsan beszállították a tapolcai kórházba és megoperálták. Állapota életveszélyes.

SZENTES város Széchenyi-telepén felakasztotta magát Tóth András cipészmester 16 éves nevelt fia. A fiú semmiféle búcsúlevelet nem hagyott hátra.

UJSZEGED középfasorában a járókelők egy csomagra bukkantak. Szilágyi László borbélymester felesége kibontotta a csomagot és nagy meglepetésére csecsemő holttestet talált benne. A rendőri nyomozás szerint a megtalálás előtt 5—6 órával előbb dobta át valaki a fasor kerítésén. A nyomozás folyik.

SAJÓKAZINCON a szénbányában dolgozott Pohornyik János bányász, mikor a tárna vastag szénrétege meglazult és leomlott. Életveszélyes sebesüléssel szállították a miskolci Erzsébet-kórházba.

KUTAS állomásfőnöke Hadnagy Kálmán, revolverével agyonlőtte magát. A tragikus halál híre Hódmezővásárhely környékén osztatlan részvétet keltett.

KEREKEGYHÁZÁN háromszor kísérelt meg öngyilkosságot Kosenár Ferenc földműves. Először sósavat ivott, azután felvágta ereit — mindkét alkalommal megmentették —, harmadszorra leugrott a kecskeméti kórház harmadik emeletéről. Ez végre sikerült. A makacs öngyilkos tettének oka ismeretlen.

NYIREGYHÁZÁN furfangos cigányasszony bünügyét tárgyalta a bíróság. A vád szerint rontással, kuruzslással csalta a jámbor tanyai embereket. A cigányasszonyt, Lakatos Máriát 6 hónapi börtönre ítélte jogerősen a törvényszék.

—

Kecskeméti orvos súlyos motorkerékpárszerencsétlensége. Dunavecse és Apostag között dr Füredy Kálmán kecskeméti orvos egy szabálytalanul haladó parasztszekeret akart megelőzni. Hogy az összeütközést elkerülje, az országút szélére vezette motorkerékpárját, ahol a kevésbé jó úton a motorkerékpár megcsúszott, 70 kilométeres sebességgel a kilométerkőnek rohant. Dr Füredy Kálmánt koponyaalapi töréssel azonnal kórházba szállították. Állapota reménytelen. Az oldalkocsiban ülő Somos Béla építészmérnök kisebb sérüléseket szenvedett. A nyomozás folyik.

1727 Miatyánk-szöveg

Kertész Kálmán, a veszprémmegyei Öskü község plébánosa, élete folyamán 1727 Miatyánk szöveget gyüjtött össze. 57 fehér, sárga, rézbőrű, fekete emberek, számtalan nyelvjárásban imádkozzák a Miatyánkot. Innen magyarázható, hogy bár csak 950—980 különféle nyelv ismeretes a földön, a nyelvjárások gazdag változatából eddig már 1727 különböző Miatyánk szerepel a gyüjteményben. Hiszen ha csak a Halotti beszéd, vagy más középkori magyar nyelvjárások a maitól lényegesen elütő különbségeire gondolunk, könnyen meg tudjuk magyarázni a dolgot. A szorgalmas plébános kispap korában kezdte a gyüjtést és negyven évig gyüjtögette a különböző szövegeket hangyaszorgalommal. Gyüjteményében szerepel az a régi holland Miatyánk-szöveg, amelyre Roosevelt elnök letette az esküt hivatalba iktatásakor. Másik ritkasága a gyüjteménynek az oláh cigány-nyelvű „Miatyánk", de van a gyüjteményben japán, maláji, négyféle maori szöveg is. A ritka gyüjteményt Kertész Kálmán bemutatta XI. Pius pápának 1934-ben. Halála után pedig a Nemzeti Múzeumra fogja hagyni.

Százezer dolláros per egy rádiósport-közvetités miatt

Egy idő óta az Északamerikai Egyesült Államokban számos sportegylet nem engedi meg többé a mérkőzések rádióközvetítését. Lelemenyes rádiósportriporterek most a sporttereken kivül, de jó látóhelyen állitják fel mikrofónjaikat és onnan mondják el a pályán történteket. Legutóbb a pittsburgi baseball-klub egy mérkőzését közvetitette ilyen módon az egyik rádióállomás, mire a klub orvközvetitésért beperelte a rádiót és százezer dollár kártérítést követel tőle. Az ötlet egyébként nem amerikai eredetű, Európában évekkel ezelőtt már megcsinálták.

—

„ITT AZ ÜSTÖKÖS"

A pesti ember alszik az ágyában. Egyszercsak beront a szobalány és fölrázza:

— Nagyságos ur, kérem, itt az üstökös!

Mire a pesti:

— Mondja neki, hogy jöjjön elsején!

Televiziós rádióközvetités is lesz az 1940-iki olimpiai játékokon

A finn rádiótársaság foglalkozik az 1940-i helsinki olimpiai játékok televíziós közvetítésének lehetőségeivel. Az a terv, hogy helyi televíziós adóállomást állítanak, mely az eseményeket a város különböző helyein felállított televíziós termekbe közvetíti.

Ezerhatszázszoros keresztapa

A keresztapaság világrekordja kétségtelenül Albert Lebrun francia elnöké. Hivatalbalépése óta most vállalta el az ezerhatszázadik keresztapaságot. Összes keresztfiát és keresztlányái Albertnek, illetve Alberte-nek hivják.

Furcsa kivánságaik vannak a nőknek a gázálarc-próbánál

London és a nagyobb városok női lakossága körében mind gyakrabban nyilvánul meg az a kivánság, hogy a gázálarcpróbát a hét vége felé, lehetőleg pénteken tartsák, miután az álarc felpróbálása szétzilálja a hullámos fürtöket és az angol nők leginkább pénteken vagy szombaton szokták hajukat bodoritttatni. A gázvédelmi tisztek utasitást kaptak, hogy lehetőleg tegyenek eleget a kivánságnak.

Minél butább az ember, annál többet keres

Dr. A. B. MacDonald, a halifaxi egyetem tanára, statisztikai adatokkal kimutatta, hogy az elmebeli tehetség fordított arányban áll a jövedelemmel. Az évi 12.500 pengő jövedelmi határon alul található a legtöbb életrevalóság, találékonyság és tetterő; ezen a határon felül növekedik a tunyaság és a beletörődés a meglevő állapotokba.

KIS VILÁGHIRADÓ

A japán kormány elutasította a Népszövetség meghivását a távolkeleti viszály ügyében tett kínai inditványok megtárgyalására. Ugyanakkor nyilatkozatot is adtak ki, amely megállapítja, hogy Japán elutasítja a Népszövetségnek olyan ügyekbe való beavatkozását, amelyek egyedül Japánra és Kínára tartoznak. Ismét hangsúlyozzák azt a megállapitást, hogy a japán kormány nem tűri, hogy harmadik hatalom beleavatkozzék a kínai viszály elintézésébe. Japánt nem érintik a Népszövetség döntései.

Az Elve norvég motoroshajó keddre virradó éjszaka elsüllyedt. A legénység hét tagja csak mentőcsónakon tudott megmenekülni. Huszonöt óráig eveztek, amíg végre teljesen kimerülve elérték a jütlandi partot.

Funk birodalmi gazdasági miniszter magántartózkodásra a Raguza melletti Trstinoba érkezett. A miniszter szeptember 30-án háromnapos látogatást tesz Belgrádban a jugoszláv kormánynál, majd folytatja útját Törökországba.

R. J. Boothby angol képviselő Genfbe utazott, hogy ott a dunai és balkáni országok államférfiaival tanácskozzék az ez országok és Anglia közti gazdasági összeköttetés kimélyítéséről. Botthby képviselő az Industriel Facilities Corporation elnöke, amely számos fontos hitelügyletet kötött a közép- és keleteurópai államokkal az angol kiviteli hitelbiztosítási törvény alapján. A Financial News szerint Boothby képviselő küldetése nem hivatalos jellegű ugyan, de nem tehető fel, hogy ne bírná az angol hatóságoknak legalább hallgatólagos helyeslését. Utazása annak a cáfolata, mintha Anglia nem érdeklődnék a közép- és keleteurópai államok sorsa iránt.

—

Fegyvergyakorlatok Wolhyniában. Varsóból jelentik: A Wolhynia vajdaságban tartott fegyvergyakorlatok Luckban Rydz-Smigly tábornagy előtt rendezett díszfelvonulással véget értek. A csapatok hét órán tartó felvonulását Kasprzycki tábornok, hadügyminiszter is megszemlélte. A díszfelvonulás után Rydz-Smigly tábornagynak átnyujtották Wolhynia vajdaság valamenynyi városának és községének díszpolgári oklevelét.

A szivburok, a szivbillentyűk, a szivizmok és a szividegek megbetegedéseinek kezelésében a rendkivül enyhén ható természetes **„Ferenc József"** keserűvíz fontos segédeszköz, mely reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve, a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

TAVASZ A GYÁRBAN

A Kis Ujság regénye — Irta Bodó István

(27)

GYEREK...

Az asszony hökkenve nézte a leányát. Csak nem „az" a baja? — rémült el. És visszagondolt az elmult időre, mintha mulasztásait akarná jóvátenni. Mi is volt? Hogy is történhetett? Annyi bizonyos, hogy nem ellenőrizte a lányt, hagyta a maga útján. De mit is tehetett volna? Egy ilyen dolgozó felnőtt leány nem enged magának parancsolni. Ez úgy tett, ahogy akart. Odament, ahová akart. És ő elég gyakran intette, hogy ne barátkozzon azzal a Biró-fiúval. Nézte vizsgálódó tekintettel a leányt és maga is ámult a vakságon, hogy eddig nem vette észre a bajt.

— Gyerek... — mondta.

— Igen!

Az ember felhorkant, mintha tüzes vasat érintettek volna a homlokához:

— Mi van? Miket beszéltek? Gyerek? Te leány, nyisd ki a szádat!

— Igen, apa jól hallotta! — mondta szeliden Iboly.

Az ember felemelte öklét. Iboly meg se rezzent. Nyugalma szinte félelmetes volt.

Az asszony megfogta az ura karját.

— Mit akarsz?

— Csak te ne beszélj! Mert te vagy az oka mindennek! Egy anyának kötelessége vigyázni a leányára. És te nem vigyáztál rá. Azt mondtad, van annak elég esze. Hát itt az ész. Ennél „okosabb" dolgot tényleg nem lehetett volna tenni. De én ezt nem hagyom annyiban!

— Ne dühöngj már — intette az asszony és valamit súgott az ura fülébe.

Az ember vállát rángatta. Szemöldöke idegesen ugrált.

— Igaz, tudom. De én aztán el is vettelek.

— Majd elveszi Gyuri is a leányunkat.

— Ez a bölcsesség megint abból a híres „észből" való — nevetett gúnyosan az ember. — Azt mondod: elveszi. De mit érünk azzal és mit ér vele a leány? Nyomorék az a híres. Mi lehet belőle? Kitartott. Iboly dolgozhat tovább, úgy mint eddig s amit keres, felteteti az uracskájával. És ki lesz a mi támaszunk vénségünkre. Én se bírom ám örökké a nehéz munkát. Egyszer megrokkanok és vége a kenyérnek. Bizony én nem így gondoltam. Egész embernek szántam a leányomat, akinek van mit aprítani a tejbe. Mondjuk egy vasutas, vagy postás. Állami ember. Biztos fizetés. Öregségre nyugdíj. Akkor nekünk se lenne többé gondunk.

— Ez igaz! — mondta az asszony. — A sors azonban máskép rendelte. Ebbe bele kell nyugodnunk. Te se voltál állami ember, mégis megvoltunk.

— Akkor más volt az élet — dörmögte az ember. — Mindenki megélt a maga mesterségéből. Hiába beszélsz, hiába akarod menteni a leányodat. De én most már nem törődöm vele. Csináljatok, amit akartok. — Bement a szobába.

Ketten maradtak.

Iboly az asztalon heverő morzsákat nézte, nyugodt volt, hiszen túljutott egy nehéz akadályon. Megértette az apját — önzése természetes volt, mindenki önző, ha saját életéről van szó — de nem érzett önvádat.

Az igaz, hogy ő se így képzelte ezt az időt. Sokkal több szeretetet és megértést várt az emberektől. És a sorstól. Igy lett volna jó: Gyuri ép marad, állásba kerül és ő a felesége lesz. Milyen egyszerű és természetes dolognak látszott ez a sor.

És ime a valóság.

Meg kell küzdeni minden percért, védekezni és bujkálni és szégyentől tartani, mert így történt s mert a történtek után se hallgat a kísértő szóra és ragaszkodik a gyermekhez.

Anyja engedékenysége meglepő volt. Ha nem is állt határozottan a pártjára, de nem segített apjának sem. Megnyugodott a sors akaratában. S ahogy most nézte anyját, mintha egy csepp mosoly lett volna koraöreg arcán és kezét is úgy tartotta, mint aki ölelni készül, mint aki hosszú útról hazatérve, meg akarná simogatni gyermeke arcát.

*

Napokon át töprengett, míg végül elhatározta, hogy elmegy Biróékhoz. Gyuri nem jelentkezett. Ugy látszik, az anyjának se sikerült jobb belátásra bírni a fiát. Tehát neki kell felkeresnie, hogy végre tisztán lásson. Ez a bizonytalanság ezerszer rosszabb volt a nyers valóságnál. Otthon minden csendes volt. Elmúlt a veszedelem, nem kellett bujkálni.

Este későn nem akart átmenni Gyuriékhoz. Megvárta a vasárnapot.

Délután ment.

Az út tele volt száraz falevéllel A napsugár elvesztette tüzét s most jól esett langyos simogatása. Fakultak a kertek is, a gondozott kis virágoskertek, egyedül az őszirózsák álltak frissen a házak előtt.

Következik:

ISMERETLEN HANG